

Retten i Holstebro

DELDOM

Afsagt den 15. juli 2016 i sag nr. BS 6-153/2016:

A
ved mandatar 3F Fagligt Fælles Forbund
7673 Harboøre
mod
Maja Lyng ApS
7680 Thyborøn

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagsøgeren, 3F Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A, Harboøre, har under denne sag, som er anlagt den 7. marts 2016 overfor sagsøgte, Maja Lyngs ApS, Thyborøn, nedlagt følgende påstande:

1. Sagsøgte tilpligtes at anerkende at være erstatningsansvarlig for det tab, sagsøger har lidt som følge af den skade, han pådrog sig den 20. april 2014 om bord på "L248" og
2. Sagsøgte tilpligtes at betale 73.500 kr. med procesrente fra sagens anlæg til betaling sker.

Retten har tidligere bestemt, at sagen foreløbig er begrænset efter retsplejelovens § 253 til alene at angå spørgsmålet om sagsøgtes erstatningsansvar i anledning af den ulykke, som sagsøgeren var udsat for, samt til spørgsmål om betaling af svie og smerte.

Sagsfremstilling

Der er under sagen fremlagt en anmeldelsesrapport af 23. april 2014 fra Midt- og Vestjyllands Politi, hvor sagens genstand er beskrevet således:

"...
Besætningsmedlem på fiskekutter/rejebomtrawler, L248 Maja Lyng, fik højre hånd/fingre i klemme mellem tov og formentlig jernklame ved forkant af styrehuset i bagbord (venstre side). Hånd og flere fingre beskadiget. Fingre næsten afrevet. Den ene side af jernklampen brækket af ved påsvejsningen på styrehussiden.
..."

Det hedder endvidere følgende i rapporten:

"...
Gerningsstedet er på en ca. 17 m lang stål fiskekutter, rejebomtrawler, der er udstyret med 2 udliggerbomme - en i hver side og 2 trawlbomme fastgjort til fiskeredskaber - ligeledes en i hver side.
Dækket er indrettet med div. anordninger til håndtering af rejer. Der er sorteringsmaskine, kogekar med skorsten / røgrør og div. pavner / beholdere.

Ulykken skete med stor sandsynlighed på dækket i bagbord side mellem styrehuset og lønningen ved forkanten af styrehuset, hvor der er svejset/monteret en jern-klampe med 2 vinger på styrehusets side i en højde på godt en meter over dækket. Klampen er beregnet til fastgørelse af et hejsetov, der er forbundet til et spil via en taljeblok i toppen af kutterens forreste mast (der er en i hver side). Anførte tov bliver løsnet og tilkobles en tov, der er forbundet til trawlets pose (enden af trawlet, hvor fisken samles), når der trækkes/hejses fisk indenbords.

I begge anførte tovender er der splejset en kovs, således at tovene hurtigt kan tilkobles hinanden.

...

Undersøgelsen viste, at jernklampens forreste vinge var afrevet ved svejsningen. Umiddelbart foran anførte er kogekarret placeret. Skorstenen over kogekarret var bulet, svarende til formen af den afrevne klampevinge.

Klampevingen blev fundet på dækket af de øvrige besætningsmedlemmer.

..."

Sagsøgeren har til politirapport forklaret, at han ikke

"...

kunne erindre/huske om han fik hånden i klemme mellem klampen og tovet, eller det var den afbrækkede klamp-enden eller kovsen på tovet der ramte ham på hånden, eller det var en kombination af det anførte eller noget helt tredje.

..."

Politiet sluttede sagen vedrørende arbejdsuheldet, efter at Søfartsstyrelsen i et brev af 24. november 2014 ikke havde fundet anledning til at indstille til tiltale.

I en synsrapport af 24. april 2014 udarbejdet af Søfartsstyrelsen hedder det blandt andet:

"...

Der er udarbejdet risikovurdering for arbejde ombord.

Under arbejdet med at bjerge frelser knækkede klamp, det er uvist om det var klamp eller tovværk, som ramte tilskadekommen inden i hånden.

Udstyr som anvendes til bjergning af frelser opfylder betingelser vedrørende dette arbejde.

Det er oplyst at risikovurdering revurderes skiftelig instruks vedrørende bjergning af frelser udarbejdes. I samråd fiskeriets arbejdsmiljøråd.

Ved synet blev der ikke konstateret fejl og mangler på de synede områder. Skibets certifikater er konstateret gyldige.

..."

Det er oplyst, at der efter arbejdsulykken i begge sider af skibet er opsat kamera, således at skibsføreren i styrehuset kan se arbejdsområdet, hvor ulykken skete.

Arbejdsskadestyrelsen har den 18. september 2015 anerkendt ulykken som en arbejdsskade. Det hedder i brevet fra Arbejdsskadestyrelsen:

"...

Arbejdsskadestyrelsen kan anerkende en ulykke som en arbejdsskade, hvis skaden er forårsaget af dit arbejde eller de forhold de foregår under.

Ulykken den 23. april 2014 er en arbejdsskade.

Vi vurderer, at skaden i form af knusningslæsion af ulnarsiden af højre hånd, som har medført amputation af 4. og 5. finger er forårsaget af, at du i forbindelse med dit arbejde på en fiskeutter fik din højre hånd i klemme.

Vi har lagt vægt på, at du ifølge anmeldelsen af arbejdsulykken fik din hånd i klemme, da en klampe fastmonteret styrhuset på fiskekutteren blev revet af og ramte din hånd.

Vi har yderligere lagt vægt på, at der er tale om en strukturel forandring i din hånd. Du er dermed omfattet af personskadesbegrebet, hvorfor vi kan anerkende din knusningslæsion og amputation af højre 4. og 5. finger som en arbejdsskade.

..."

Parts- og vidneforklaringer

A har forklaret, at han har arbejdet ved fiskeriet i en 34-36 år. Han har herunder arbejdet med fiskeri med bundtrawl i 15-20 år. Sagsøgeren sad i kabyssen og drak kaffe, da han blev kaldt på dækket på grund af en grundstødning. Han var godt klar over, at der var sket en grundstødning. B, som var skibsfører, råbte til ham, at de skulle have rejsetrawlet hejst op. Han havde indtryk af, at de skulle skynde sig. Det var således vigtigt, at skruen ikke fik fat i trawlet. Sagsøgeren gik over i bagbordssiden, hvor han skulle løsne indhalerlinen fra den klampe, som var monteret på siden af styrehuset. B stod i styrehuset og kunne ikke se sagsøger. Han er i dag ikke i stand til præcist at forklare, hvordan ulykken skete. Han er imidlertid ret sikker på, at han skulle have viklet tovværket af den pågældende klampe, hvor tovværket sad som et ottetal. Han fik måske ikke tovet gjort helt fri af klampen, inden B begyndte at hive i indhalerlinen. Sagsøgeren blev i hvert fald ramt af enten den venstre vinge på klampen eller af det hugled, som var monteret på indhalerlinen. På en eller anden måde nåede han således ikke at blive færdig med hugledet, som skal flyttes fra klampen og fastgøres til det andet hugled, som sidder på den line, der er fastgjort til tovet. Normalt er det sådan, at B hiver trawlet op, når sagsøger er gået op i stævnen, hvor B kan se sagsøger. Det er rigtigt, at det ved siden af jernklampen er monteret et nødstop, men sagsøger nåede naturligvis ikke at aktivere det pågældende nødstop. Da han i første omgang blev afhørt af politiet, var han fortsat smertelindret i form af morfin. Det er ikke unormalt, at man som rejfisker er ude for en grundstødning.

B har forklaret, at han har fisket siden 1986. Vidnet er i dag ejer af Maja Lyng, hvor han fanger enten rejer eller rødspætter. Når trawlet normalt skal hives op, bliver udliggerbomene trukket ind til siden. For at få trawlet op af vandet, skal en line fastgøres til en anden line, som er påmonteret trawlet. Den pågældende indhalerline skal løsnes fra klampen, hvilket var sagsøgerens opgave. Når indhalerlinen er løsnet, og vidnet kan se sagsøgeren i stævnen, aktiverer vidnet indhalerlinen. Normalt vil indhalerlinen efter fastgøring til den anden line også ryge op i luften.

Vidnet har endvidere forklaret, at han ikke så uheldet eller selve årsagen til uheldet. Han har imidlertid en teori om, at de to hugled var sat sammen, da uheldet skete. Uheldet er formentlig sket, fordi tovet ikke har været helt frigjort omkring klampen. Ledhugget i trawlenden var således efter uheldet forsvundet, hvilket tyder på, at de 2 hugled var sat sammen. Situationen var konkret ikke helt normal, fordi tovet på grund af grundstødningen var slækket, da vidnet begyndte at hive trawlet op.

Vidnet har endelig forklaret, at han aldrig har set A sætte ledhugget fast på jernklampen. Det gør man normalt ikke, når man fanger rejer, kun ved rødspættefangst. Det er ikke usædvanligt, at der under rejefiskeri sker en grundstødning på en revle. Når man ikke kan komme fri ved at fortsætte hen over revlen, skal trawlet naturligvis op af vandet, inden man slår bak. Inden trawlet kommer op af vandet, vil trawlet naturligvis bevæge sig nærmere mod skibet, men han mener ikke, at der på nogen måde konkret var tale om en faresituation. Han mener, at han hørte jernklampen ramme skorstenen. Umiddelbart herefter kom A løbende og satte sig ned. Vidnet måtte herefter selv få trawlet op, nu uden hugled. Indhalerlinen og trawllinen blev blot bundet sammen. Vidnet kunne konstatere, at linen ud til trawlet ikke længere var forsynet med et hugled. Han spurgte A, hvad der var sket, men dette kunne A ikke forklare nærmere. Politiet stod og ventede på dem, da de kom i havn. Både Havarikommissionen og Søfartsstyrelsen foretog en inspektion af skibet. Det er rigtigt, at han efter uheldet har fået opsat nogle kameraer, således at han på en skærm i styrehuset kan følge med i, hvad der sker på begge sider af dækket mellem lønningen og styrehuset. Vidnet kan således i dag se, om der står en person ved klampen, når han påbegynder indhaling.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har i sit påstandsdokument gjort følgende gældende:

"...

Det bestrides ikke, at sagsøger havde et godt kendskab til kutteren samt var bevidst om hvilke rutiner der gjaldt.

Skibsføreren begik derimod en eklatant fejl, hvilket forårsagede, at sagsøger blev alvorligt invalideret. Sagsøger er uden skyld i ulykken.

Omstændighederne omkring arbejdsulykken står klart, idet det kan lægges til grund, at skibsføreren begyndte at hive uden at have sikret sig at sagsøger var af vejen.

Skibsføreren begyndte at hive indhalerlinen ind, men havde ikke sikret sig, at der var visuel kontakt med sagsøger og der var heller ikke varskoet. Skibsføreren kan ikke have konstateret, at indhalerlinen hang løst, før efter klampen var knækket, da dette skete som følge af trækket fra spillet.

Skibsføreren kunne have fået visuel kontakt med sagsøger, hvis han havde ønsket dette.

Det fremgår af anmeldelse af arbejdsulykken til Arbejdsskadestyrelsen, der er udfyldt af sagsøgte, at *"tilskadekomne arbejdede på dækket, da en klamp fastmonteret på styrhuset blev revet af. Klampen rammer tilskadekomnes højre hånd og knuser fingrene og del af hånd"*.

Denne anmeldelse er udfyldt af sagsøgte, hvorfor dette må lægges til grund som værende årsagen til ulykken.

Det som sagsøger måtte have oplyst til politiet, jf. bilag A, kan ikke tillægges særlig betydning. Det bemærkes, at afhøringen er meget kortfattet og er umiddelbart efter ulykken, hvor sagsøger var kommet alvorligt til skade.

Det forhold, at Søfartsstyrelsen ikke fandt anledning til kritik skal ikke tillægges nogen betydning, idet, jf. rapporten, bilag B, hvoraf det fremgår, at rapporten afspejlede skibets nuværende tilstand på de synede områder.

Det fremgår af politirapportens side 2, jf. afhøringen af B (skibsføreren), at ” *Da wiren og var trukket ind, og bommen var over vandet, skulle trawlen tømmes for fisk, før du kunne begynde at bakke kutteren fri fra grundstødningen. Under arbejdet med at koble trawlens tov til fiskeposen og hejsetovet på kutteren eller umiddelbart før/efter skete uheldet*”. 3

Arbejdsulykken skete formentlig fordi, at skibsføreren, fordi der var grundstødning, ville undgå, at fiskeposen flød ind i skruen, hvorfor skibsføreren havde travlt med, at få halet ind, og han afventede derfor ikke på signal fra sagsøger eller sikrede sig, at sagsøger havde fået frigjort indhælerlinen fra klampen og fastgjort denne igen, og sagsøger var af vejen.

Det forhold, at der var et nødstop på skibet har ingen betydning, idet sagsøger ikke nåede at reagere, da det gik meget stærkt.

Det gøres i den forbindelse gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig overfor A i anledning af skaden.

Skibsføreren udviste ikke den nødvendige agtpågivenhed, men ud fra en culpa betragtning handlede derimod særdeles uagtsomt ved ikke at træffe de nødvendige forholdsregler inden han begyndte at hive fiskeposen ind.

Det pågældende arbejde var ikke blevet udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i bekendtgørelse og meddelelser fra Søfartsstyrelsen A, afsnit A.

Der blev ikke ført et effektivt tilsyn med arbejdets udførelse. Der blev ikke givet instruktion om de faremomenter, der var forbundet med arbejdets udførelse.

Sagsøgte hæfter efter, jf. sølovens § 151, for skade, der er forårsaget ved fejl eller forsømmelse i tjenesten af skibsfører og mandskab eller andre, der udfører arbejde i skibets tjeneste.

Det fremgår af bekendtgørelse af lov om sikkerhed til søs § 10, at skibsføreren skal sørge for, at skibet er i sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlig stand, og at arbejdet kan tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Det fremgår endvidere af § 11, at den, der leder arbejdet om bord, skal sørge for, at de ansatte er tilstrækkeligt beskyttet mod ulykkestilfælde og sundhedsfarlig påvirkning og skal ved instruktion og tilsyn sikre, at arbejdet udføres på forsvarlig måde under hensyn til ulykkes- og sundhedsrisikoen.

Ulykken kunne og burde have været undgået, hvis skibsføreren enten havde kommunikeret med sagsøger eller haft visuel kontakt med sagsøger, inden han betjente spillet, hvorfor arbejdet ikke var tilrettelagt sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Sagsøger, ansvar forudsat, er pligtigt at udrede godtgørelse for svie og smerte, hvis størrelse er ubestridt, ..

..."

Sagsøgte har i sit påstandsdokument gjort følgende gældende:

"...

Sagsøgte imødegår sagsøgers anbringender og det bestrides at sagsøgte eller nogen for hvem sagsøgte hæfter har handlet ansvarspådragende.

Bevisbyrden for at sagsøgte har handlet ansvarspådragende, påhviler sagsøger. Sagsøgte bestrider at sagsøger alene ved sin egen forklaring, har ført et tilstrækkeligt bevis.

Sagsøgte bestrider det som udokumenteret at hændelsesforløbet er som forklaret af sagsøger. Det bemærkes i den forbindelse at der ikke er nogen vidner til selve hændelsen.

Det gøres gældende at årsagen til uheldet ikke ligger fast.

Ved vurderingen af om sagsøgte har tilsidesat sine forpligtelser som arbejdsgiver skal det tages i betragtning at sagsøger har 35 års erfaring som fisker og i mange år har været ansat på sagsøgtes kutter. Sagsøger kender derfor kutteren indgående samt hvilke rutiner der gælder.

Umiddelbart forud for uheldet var kutteren i færd med at trække bomme og trawlet op af vandet. Uheldet er sket umiddelbart i forbindelse med at fiskeposen skulle tømmes.

Det bestrides at sagsøgte har påbegyndt trækket i indhælerlinen, uden at denne var løsnet fra klampen. Signalet til at påbegynde trækket er netop, at linen hænger løst, hvilket ikke kan lade sig gøre uden at sagsøger har løsnet den.

Det bestrides endvidere, at sagsøgte skulle afvente et signal fra sagsøger eller at synlig kontakt mellem B og sagsøger havde gjort nogen forskel.

Grundstødningen på en revle har endvidere ikke haft nogen indflydelse på proceduren med at trække fiskeposen ind, og der var således hverken travlt med at få gjort dette eller nogen risiko for at fiskeposen skulle flyde ind i skibets skrue.

Det gøres gældende, at sagsøgtes kutter er indrettet fuldt ud forsvarligt, herunder med en nødstopfunktion som sagsøger med lethed kunne have anvendt, hvis det var

påkrævet. Søfartsstyrelsen, som var på kutteren og afholdt syn, konstaterede således ikke fejl eller mangler på denne, ligesom heller ikke Søfartsstyrelsen har kunne angive en årsag til uheldet.

Det gøres gældende, at sagsøgte har iagttaget samtlige forpligtelser som arbejdsgiver.

Samlet set bestrides det at der er ført noget bevis for årsagen til uheldet. Uheldet må på den baggrund betegnes som hændeligt. Af samme grund bestrides det at der på nogen måde er handlet ansvarspådragende.

..."

Retten begrundelse og afgørelse

Det lægges til grund, at fiskeskipper B beordrede sagsøgeren på dækket, da rejsetrawlet skulle bjerges, efter at fiskefartøjet var gået på grund. Sagsøgeren, der havde mange års erfaring med fiskeri, løsnede indhælerlinen, som skulle fastgøres til en line, der var monteret på selve trawlet. I hver ende af de 2 liner var der fastgjort et såkaldt hugled, og disse hugled skulle forbindes med hinanden. Det er ikke ganske klarlagt, hvordan uheldet præcist skete, men på en eller anden måde var indhælerlinen ikke frigjort fra den jernklampe, som var monteret på ydersiden af styrehuset, inden fiskerskipperen i styrehuset begyndte at hive i indhælerlinen. Et hugled må antages at have revet den ene vinge af jernklampen af, og sagsøgeren blev med stor kraft ramt på højre hånd af enten hugledet eller af vingen fra jernklampen.

Retten finder, at fiskeskipper B burde have afventet et klartegn fra sagsøgeren, eller at sagsøgeren var af vejen, inden han begyndte at hive i indhælerlinen.

Under disse omstændigheder må uheldet skyldes, at arbejdet ikke var tilrettelagt sikkerhedsmæssigt fuldt ud forsvarligt, og retten finder derfor, at fiskeskipper B har handlet ansvarspådragende over for sagsøgeren, selvom sagsøgeren på uheldstidspunktet havde fisket i mange år.

Da der ikke er rejst indsigelse imod kravet om svie og smerte i størrelsesmæssig henseende, afsiges der deldom som nedenfor anført.

Retten vil tage stilling til spørgsmålet om sagsomkostninger i forbindelse med sagens afslutning.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Maja Lyng ApS, Thyborøn, tilpligtes at anerkende at være erstatningsansvarlig for det tab, sagsøger, A, har lidt som følge af den skade, han pådrog sig den 20. april 2014 om bord på "L248", og sagsøgte tilpligtes inden 14 dage til sagsøgeren at betale 73.500 kr. med procesrente fra sagens anlæg den 7. marts 2016, til betaling sker.